

REPUBLIKA

ROR I.

ŁÓDŹ, CZWARTEK, 9 SIERPNI 1923 r.

NUMER POJEDYNCZY MK. 2000.

№ 210

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49.
TELEFON 22-14.

WYDANIE PORANNE.

GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Kucharski - następcą Lindego Wachowiak następcą Kucharskiego.

WARSZAWA, 8 sierpnia. (Telegram własny „Republiki“). Następcą ministra Lindego będzie p. Kucharski, obecny minister handlu i przemysłu. Ministrem handlu i przemysłu ma zostać p. Wachowiak (N. P. R.). W ten sposób obecna większość rządowa pozyskała głosy Narodowej Partii Robotniczej.

Krwawe rozruchy w Gdańsku.

Na ulicach policja z granatami, samochody ciężarowe i karabiny maszynowe.

Ruch w mieście zamarł.

STARCIE ROBOTNIKÓW Z POLICJĄ

AW. — GDAŃSK, 8 sierpnia — Dzisiejszy dzień w Gdańsku odznaczał się niezwykle podnieconym nastrojem, wobec rozruchów głodowych i demonstracji które pociągły za sobą ofiary w postaci czterech ciężko poturbowanych przez tłum policjantów.

Po południu demonstrujący robotnicy chcieli udać się pod gmach senatu gdańskiego, jednakże uzbrojona od stóp do głów policja w bojowym rynsztunku z granatami w ręku i najeżonymi bagnietami, ustawiła się licznymi oddziałami wzdłuż i wszerz ulic i zagroziła drogę demonstrantom wobec czego tłum ruszył w inną stronę.

O godz. 3 po poł. panował w Gdańsku spokój. Spodziewane są jednak jeszcze demonstracje. Na ulicach krąży samochody ciężarowe, obsadzone policją i karabinami maszynowymi.

CZEGO ŻADAJĄ ROBOTNICY.

AW. — GDAŃSK, 8 sierpnia — W uzupełnieniu podanych wiadomości o demonstracjach robotniczych w Gdańsku, dodać należy co następuje:

Dziś, przed południem, wybuchł strejk robotników portowych, oraz robotników, zatrudnionych w składach drzewa. Strejk ma podłoże ekonomiczne, gdyż robotnicy żądają zarobków, opartych na wartości pieniądza przedwojennego.

Prócz tego domagają się robotnicy dostarczenia żywności w odpowiednich ilościach, ponieważ od kilku dni zarówno piekarze, jak i rzeźnicy sklepy swoje pozamykali, nie dostarczając ludności pożywienia.

Robotnicy po zaprzestaniu pracy udali się w pochodzie do miasta, gdzie przeciągali ulicami, nie naruszając jednak nigdzie spokoju i porządku publicznego.

Senat gdański w odpowiedzi na to zmobilizował policję bezpieczeństwa „Schutzpolizei“, uzbrojona w rewolwery, granaty ręczne, karabiny maszynowe, bagnety itd., prowokując w ten sposób spokojną ludność. Doszło nawet do zatargu między robotnikami a policją, w ciągu którego dwóch robotników ciężko poraniono bagnietami.

AW. — GDAŃSK, 8 sierpnia — W związku z dzisiejszymi rozruchami i porażkami kilku robotników, wśród rzesz robotniczych zapanowało ogólne wzburzenie, jednakże nie doszło do dalszych ekscesów i spokój został wieczorem w zupełności przywrócony, tak że senat cofnął policję bezpieczeństwa.

SKLEPY ZAMKNIĘTE

AW. — GDAŃSK, 8 sierpnia — W związku z dzisiejszymi rozruchami prawie wszystkie sklepy spożywcze są zamknięte i z zewnątrz zastąpione żelaz-

nemi żaluzjami ochronnymi. Również banki poczyniły wszystkie kroki, celem zabezpieczenia się przed ewentualnymi ekscesami.

Ruch na mieście olbrzymi. Daje się wyczuwać bardzo nerwowy nastrój.

OGÓLNA STAGNACJA.

AW. — GDAŃSK, 8 sierpnia — Na wszystkich rynkach gdańskich panuje absolutna stagnacja. Wskutek katastrofy na rynku dewizowym firmy pozbawione są kompletnie gotówki i od czasu do czasu zmuszone są wyprzedawać część swych towarów w obcej walucie, aby mógł nadal wegetować.

Wszystkie sklepy detaliczne zawalone są towarami, których nikt nie chce kupować.

Stan taki w Gdańsku trwać będzie tak długo, dopóki nie nastąpi jakakolwiek sanacja stosunków politycznych i ekonomicznych.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

RUMUŃCY GOŚCIE W KRAKOWIE.

PAT. — KRAKÓW, 8 sierpnia — Bawący tu parlamentarzyści rumuńscy zjedrzyli zabytki Krakowa a następnie okolice miasta. Wczoraj wieczorem odbył się bankiet na cześć gości. Wiele pań przybyło na bankiet w charakterystycznych strojach ludowo-narodowych. Państwowaniu na cześć sojuszu rumuńsko-polskiego, wniósł toast wice-prezydent miasta Saare. Następnie toastowali senator rumuński Mikołaj Bostz i senator Constintinsow, wspominając o węzłach historycznych, jakie łączą naród rumuński z Polską. Senator rumuński wniósł toast na cześć braterstwa broni i armii polskiej. Dziękując za ten toast, gen. Czajkiel podniósł męstwo armii rumuńskiej i wniósł toast. Toast ten powitano żywymi oklaskami.

Wycieczka parlamentarzystów rumuńskich wyjechała z Krakowa o godz. 12-ej w nocy, udając się do Warszawy, skąd część wycieczki uda się do Kopenhagi.

STUDENCI POLSCY W PARYŻU.

PAT. — PARYŻ, 8 sierpnia. — Grupa studentów politechniki warszawskiej oprowadzana przez sekretarza generalnego komitetu France - Pologne odwiedziła port lotniczy w Le Bourgette.

LITWINI SZYKANUJĄ SZKOŁY POLSKIE.

AW. — KOWNO, 8 sierpnia — Litewskie ministerjum zdrowia nakazało, aby na odbywających się kursach sanitarnych polskich w Kownie geografja i historia wykładane były w języku urzędowym, t. j. litewskim. Przepis ten wzorowany jest najwy-

rażniej na rozporządzeniach rządu carskiego, które nakazywały, aby w szkołach polskich wykładano w języku urzędowym nie tylko język rosyjski, lecz także geografję i historję.

CHOROBA METROPOLITY SZEPTYCKIEGO.

AW. — LWÓW, 8 sierpnia — Ukraińskie „Dilo“ donosi, że stan zdrowia metropolity Szeptyckiego, który znajduje się obecnie w jednym ze szpitali we Wiedniu, znacznie się polepszył.

O WOJEWÓDZTWO TORUNSKIE.

POZNAŃ, 7 sierpnia — Na walnem zebraniu członków Zbory handlowej poruszono sprawę przeniesienia województwa z Torunia do Bydgoszczy. Przyjęto rezolucję, która domaga się pozostawienia wojewódzkich w Toruniu. Rezolucję tę przesłano na ręce wojewody.

REDUKCJA ZBROJEŃ.

PAT. — PARYŻ, 8 sierpnia. — Komisja mieszana dla spraw redukcji zbrojeń przyjęła w pierwszym czytaniu projekt traktatu w sprawie wzajemnej pomocy państw. Dziś odbędzie się drugie czytanie projektu.

KONWENCJA W SPRAWIE CIEŚNIN

PAT. — MOSKWA, 8 sierpnia. — Jak donoszą, generalny sekretarz konwencji lozańskiejskiej zgodził się, aby konwencja w sprawie cieśnin, została podpisana w Rzymie przez pełnomocnika rosyjskiego, Jordańskiego. Jordański otrzymał już tekst konwencji.

Odjazd marszałka Piłsudskiego ze Lwowa. Entuzjastyczne owacje tłumów.

LWÓW, 8 sierpnia — Marszałek Piłsudski odjechał ze Lwowa specjalnym wagonem, udzielonym przez dyrekcję kolejową lwowską. Na stacji zgromadził się celem pożegnania marszałka komitet obywatelski z profesorem uniw. Zakrzewskim i posłem Hipolitem Słwińskim na czele. Przybyli licznie przedstawiciele związków społecznych, komitet legionowy, reprezentanci instytucji obywatelskich. Przybył też prezydent m. Lwowa, p. Neuman.

Na dworcu zjawili się generalicja. Kompanja honorowa została wystawiona przez 19 pułk piechoty.

Przybywającego marszałka powitała hymnem narodowym orkiestra kolejowa. Warsztaty stanęły na godzinę. Robotnicy kolejowi w bluzach prosto od pracy, przybyli tłumnie żegnać marszałka, przyjmowanego przez tłumy entuzjastycznymi owacjami i kwiatami. Ostatnie słowo pożegnania brzmiało

— Do widzenia w Warszawie!

Po śmierci prezydenta Hardinga.

POCIĄG ZE ZWŁOKAMI HARDINGA. Wypadek przed Chicago.

LONDYN, 7 sierpnia. — Z Waszyngtonu donoszą:

Specjalny pociąg ze zwłokami Hardinga przejechał dzisiaj przez Chicago. Bezpośrednio przed miastem rozluźniło się koło lokomotywy. Tylko powolnemu biegowi pociągu należy zawdzięczać, że nie przyszło do wykolejenia.

W Chicago wsiadł do pociągu brat Hardinga, celem omówienia z panją Harding szczegółów pogrzebu w Marion.

Na prośbę prezydenta Coolidge przyrzekł b. prezydent Wilson mimo wielkiego osłabienia, iż weźmie udział w uroczystościach pogrzebowych w Waszyngtonie.

JAKA BĘDZIE POLITYKA COOLIDGE.

AW. — BERLIN, 8 sierpnia — Według wiadomości z Paryża, Loucher o-

świadczył w wywiadzie, że nowy prezydent Stanów Zjednoczonych Coolidge wypowie się za powszechną redukcję długów wojennych i oczekiwać należy, że w najbliższym czasie wystąpi on z deklaracją z powodu rozpoczęcia się rokowań w tej sprawie między państwami sprzymierzonymi.

Loucher przypisuje interwencji Coolidge bardzo poważne znaczenie.

PREZ. COOLIDGE ODBYWA PIELGRZYMKI.

AW. — PARYŻ, 8 sierpnia — Tutejsze dzienniki podają, że prezydent Coolidge, przed wyjazdem do Waszyngtonu i objęciu urzędowania odbył pielgrzymkę do grobu swej matki, gdzie pozostawał przez pewien czas, pogrążony w głębokiej zadumie.

Łabędzia pieśń min. Lindego.

P. minister chce uzdrowić walutę przy pomocy nowej pożyczki wewnętrznej

WARSZAWA, 8 sierpnia — Na wczorajszym posiedzeniu senatu p. minister skarbu wygłosił następujące przemówienie

Wysoki Senacie! Mam zaszczyt prosić o przyjęcie uchwalonej przez sejm ustawy o prowizorium budżetowym na trzeci kwartał 23 r. i o upoważnienie rządu do pobierania danin publicznych i pokrywania przewidzianych w budżecie na t. 23 wydatków.

Ani dochody ani wydatki w tym kwartale nie dadzą się ująć ściśle z powodu dewaluacji znaku obiegowego. Opiarając się jednak na wynikach za ub. półrocze można przypuścić, że niedobór okaże się w tym samym stosunku jaki był w pierwszym półroczu.

Przeżywany obecnie w całym świecie okres deficytów nie może ominąć i Polskę, która przecież o najbardziej skołatanych warunkach rozpoczęła nowe życie, nie posiadając ani granic, ani kapitału płynącego. Natomiast otrzymała wielką część kraju zniszczoną, spaloną i rozgrabioną przez wrogów.

Ten stan w jakim zastała ojczyznę naszą wolność i następne dwa lata dalszej wojny, ostatecznie usprawiedliwiają obecne położenie. Nie było może nasze wódatarstwo idealnym, bo było często zakreślane zbyt górną i oparte na hasle „Mierz siły na zamiary”.

Jako ludzie zachodu łamy całą duszą do jego kultury tak nędznych partii lat stworzyć w Polsce to, co zazwyczaj bywa dziełem pokoleń całych, żądając od państwa spełnienia wszelkich zadań, nie dając w zamian państwu w formie świadczeń podatkowych tyle, ile ono konieczne potrzebowało. Wprawdzie energia, zapał i patriotyzm ogółu starały się zastąpić brak kapitału zakładowego.

Dokonałszy dzieł na polu cywilizacji, wzbudzających niejednokrotnie podziw u obcych, ale nie posiadając pieniędzy, ani zaopatrzonego skarbu, zabraliśmy w okres stałych niedoborów.

Cztery lata silimy się nad rozwiązaniem tego problemu, a wyniki debat są zgodne z wnioskiem, że należy nam zwiększyć dochody, a obniżyć wydatki, dążąc do równowagi budżetowej. Otóż ten okres, jest moim zdaniem już niedaleki.

Zycie gospodarze Polski wre tętnem żywym na wszystkich polach. Rolnictwo przemysł i handel wskazują z roku na rok stały rozwój. Bilans handlowy czynny. Mamy już w czterech miesiącach b. r., a płatniczy czynny od czerwca b. r. Politykę prowadzimy pokojową, a oparci o traktaty handlowe z przyjaznymi nam państwami z wielką naszą sojuszniczką Francją na czele, możemy śmiało patrzeć na tę przyszłość.

To też mogę zaznaczyć, że obecnie nadszedł moment wysiłku dla całego społeczeństwa. System podatków realnych na ukończeniu, a ofiara społeczna na rzecz ojczyzny w formie podatku majątkowego zbliża sama wszystko o potężny krok.

Równocześnie z wysiłkiem społecznym idzie praca rządu w kierunku uproszczenia administracji, a więc wzmoczenia akcji oszczędnościowej.

Praca oszczędnościowa jest węzłem sanacji skarbu, a ja chcę być bezwzględnie wykonawcą tych zamierzeń i począć. Rząd dążyć też będzie do przedstawięcia zbilansowanego budżetu na rok przyszły w październiku b. r.

Sądzę, że budżet da się ująć konkretną cyfrą, zwłaszcza, że w ustaleniu finansów rząd starać się będzie przewidzieć sposoby mające na celu uchronienie skarbu od dewaluacji wpływów podatkowych.

Dochody z uchwalonych już danin publicznych stale wpływają chociaż grosz z tych dochodów mieć będziemy dopiero od końca b. r.

Kwartał bieżący muszę określić jako przedwówek najcięższy dla skarbu państwa. Rząd sobie zdaje sprawę, że określenie jest nie mniej ciężki dla całego społeczeństwa, któremu daje się dotkliwie

odczuć drożyzna artykułów pierwszej potrzeby.

Rząd stara się przeciwdziałać temu, ukracając na tem polu spekulację, a wprowadzając ponownie w życie urząd komisarsza drożyznianego, uposażył go w szerokie pełnomocnictwa.

Mając nadzieję, że wobec spodziewanych obfitych zbiorów tegorocznych uda się ulżyć bytowi ludności, rząd zwrócił się do społeczeństwa, ażeby zechciało współdziałać. Jakkolwiek nie jest słuszną drogą pokrywania niedoborów budżetowych pożyczkami wewnętrznymi, bądź opartą o kredyty zagraniczne, wydatki bowiem budżetu powinny być pokrywane daninami publicznymi.

Jednak konieczność zmusza nas do szukania pomocy w pożyczce wewnętrznej w formie biletów skarbowych 5 proc. a ponieważ te bilety skarbowe w kwocie 248 miliardów są już wyczerpane, rząd przedstawił wysokim ciałom ustawodawczym projekt ustawy w przedmiocie upoważnienia ministra skarbu do wypuszczenia dalszej serii na sumę 1000 miliardów mk. Ta forma pożyczki wewnętrznej cieszy się znaczną popularnością i daje gwarancje, że emisja projektowana powiedzie się. Wypuszczenie dalszej serii bonów złotych rząd zaniechał.

Chcąc jednak wykonać zobowiązania ustawowe, a nie chcąc zwiększyć inflacji, przedstawił wysokim ciałom przyjęty już przez radę ministrów wniosek o upoważnieniu go do wymiany obligacji na także same nowe boni do tej samej sumy, jako prolongatę. Oczywiście będzie wolno posiadaczom bonów żądać realizacji gotówkowych. Tą drogą pragnie rząd pokryć niedobór bieżący.

Kwestja polityki dewizowej została załatwiona rozporządzeniem z dnia 28-go lipca b. r. Mam nadzieję, że obecna regulacja obrotów dewizowych zaspokoi zarówno potrzeby sfer produkcyjnych jak i handlowych, nie mniej przyczyni się do stopniowego zwiększenia za-

pasów dewiz w PKKP, a zarazem wzmocni niezdrawą spekulację, przeciwną jej rząd z całą bezwzględnością występować będzie.

Zapas dewiz w PKKP, będzie zasilany stale należnościami eksportowymi.

Dążąc do stabilizacji marki uwaga rządu jest skierowana na punkt wyjścia prac zmierzających do definitywnego uregulowania waluty polskiej.

W najbliższym czasie odbędą się dy nad organizacją przyszłego budżetowego, którego rychło stworzenie w zamiarach rządu. Mam nadzieję, jesieni b. r. będzie sejmowi przedłożony projekt ustawy w tym względzie. Obran kraj bogaty w bogactwa przyrodnicze i w społeczeństwo pragnące i umiejące pracować na Polskę. Mamy wiarę, że dane do tego, ażeby w trudnych warunkach własnymi siłami dojść do równowagi budżetowej, a zatem do sanacji gospodarczych.

STANOWISKO KLUBÓW.

Senator Czerkawski w imieniu klubu ukraińskiego i białoruskiego oświadczył, iż kluby te będą głosowały za prowizorium budżetowemu.

Senator Kerner poddaje krytyczną litykę ogólną oraz skarbową rządowi w końcu, że głosować za prowizorium budżetowem nie może.

Senator Woźnicki oświadcza, że p. Linde nie powiedział nic nowego w wie sanacji skarbu. Mówca sędzi, że chwaleńie ważnej ustawy nie jest celem obecnego rządu, gdyż ustawę wniósł rząd poprzedni. Wreszcie oświadcza, że optymizm jest uczuciem pięknym, ale wtedy gdy jest uzasadniony, wszystko co się dzieje w kraju, pawa go optymizmem. W końcu oświadcza, że oddane głosy za prowizorium budżetowem przyczyniłyby się do państwa.

W głosowaniu ustawę o prowizorium budżetowem na trzeci kwartał bez zmian.

Co mówiono o Polsce w Sinaja?

I co ukrywa się przed opinią publiczną.

KRAKÓW, 8 sierpnia — W rozmowach politycznych jakie prowadzili tutaj nasi rumuńscy goście była mowa, o konferencji ministrów małej ententy w Sinaja. Wysłali na jaw ciekawe szczegóły.

Otóż na konferencji w Sinaja mówiono obszernie o sprawie polskiej, tj. o przystąpieniu ewentualnie Polski do małej ententy. Kwestja ta — jak wyrażali się goście — była jedną z najważniejszych a może najważniejszą w całych obradach. W sprawie tej „uczyniono wielki krok naprzód”. Jeden z gości rumuńskich wyraził się nawet, że Rumunja stara się usilnie o polepszenie stosunków polsko-czeskich aby Polska mogła przystąpić łatwiej do małej ententy. Rumunja czyni to, aczkolwiek jej przymierze z Polską jest zakrojone daleko szerzej, aniżeli związek między Rumunją a Czechami.

Rewelacje te rozeszły się w kołach politycznych krakowskich i wywołały silne

wrażenia. Wynika z nich, że bytłość p. Piłta w Rumunji podczas konferencji w Sinaja, miała obok jawnie ogłoszonego celu, cel inny, o którym opinia publiczna nie została poinformowana. Idzie teraz o to, czy napaści na Polskę „Ceskeho Slova” i „Prager Presse” były próbą zastrzeżenia i czy zrzeczość taktyczna p. Benesza spotkała się znów z naiwnością polityków warszawskich.

REZULTATY KONFERENCJI W SINAJA.

PAT. — RZYM, 7 sierpnia — Wielki dziennik genueński „Caffaro” omawiając konferencję w Sinaja, pisze: Blok naddunajski, wybitnie antywłoski nie został w Sinaia utworzony. Konferencja sinajska stała się zaledwie bardzo nikłym wynagrodzeniem dla dyrygentów małej ententy, którzy nie mogą sięgnąć do swego bloku ani Polski, ani Grecji, ani Bułgarii, musieli się zadowolić tylko załatwieniem pewnych nieporozumień z Jugosławją.

spadku waluty greckiej, sytuacja gospodarcza kraju staje się bardzo krytyczna. Wszystkie artykuły żywnościowe i towary podskoczyły w cenie. Kupcy odwołali zamówienia zagraniczne. W Atenach i Salonikach doszło w ostatnich dniach do manifestacji przeciwko spekulantom wojennym.

ODPOWIEDZ JAPONJI.

PAT. — LONDYN, 8 sierpnia. — Am basador japoński złożył w urzędzie spraw zagranicznych odpowiedź rządu japońskiego na notę angielską w sprawie odszkodowań.

Prez. Wojciechowski w Zakopanem.

AW. — ZAKOPANE, 8 sierpnia — Pan prezydent Wojciechowski ofiarował na cel budowy nowego schroniska granitowego polskiego T-wa tatrzańskiego na Hali Gąsienicowej 6 milionów marek.

AW. — ZAKOPANE, 8 sierpnia — Dnia 8 b. m. Prezydent Wojciechowski, w otoczeniu bliższej swity, odbył wycieczkę do Hali Gąsienicowej, gdzie zwiedził nowobudujące się schronisko granitowe

ORKAN W MAŁOPOLSCE.

AW. — WARSZAWA, 8 sierpnia — W uzupełnieniu wiadomości o olbrzymim orkanie, szalejącym w Małopolsce, w okolicach Jaworowa, należy dodać, że szkody wyrządzone przez orkan obliczane są na dziesiątki miliardów marek. Zginęło podczas orkanu 2 ludzi, rolnik i pasterz, przyczem władze administracyjne wszczęły akcję ratowniczą, udzielając pomocy pieniężnej i materiałów budowlanych.

NARADY GABINETU ANGIELSKIEGO.

PAT. — LONDYN, 8 sierpnia — Reuter donosi, że gabinet angielski będzie dziś prawdopodobnie rozważał sprawę odpowiedzi, jaka ma być wysłana do rządu francuskiego w kwestji zagłębia Rubry oraz w kwestji reparacji. Odpowiedź zostanie doręczona w najbliższym czasie. Jednocześnie ogłoszenie dokumentu angielskiego będzie prawdopodobnie odroczone do przyszłego tygodnia.

ROKOWANIA BELGIJSKO-FRANCUSKIE.

PAT. — WIEDEN, 8 sierpnia — „N. Freie Presse” donosi z Paryża: Planowana przez rząd belgijski wymiana zdań między rządem francuskim a belgijskim odbędzie się w końcu bieżącego tygodnia.

warszawskiego T-wa tatrzańskiego, następnie udał się do Czarnego Stawu i do Zmarłego Stawu.

Pogoda dopisała znakomicie. P. prezydent Wojciechowski, że w Kuźnicach w imieniu zarządu dóbr Zamoyskiego, przez d-ra Wilczyńskiego, udał się z powrotem samochodem do kopanego.

W tym celu minister Thounis i J. przybyli do Paryża, Lord Robert ma być przyjęty przez Poincarego.

POGŁOSKI O USTAPIENIU DR. CUMI.

PAT. — PARYŻ, 8 sierpnia. — „L'Źit Parisien” donosi z Berlina, że w raju rzucono na mieście odezwy, szące o upadku gabinetu Cumo i że pieniu go przez rząd robotniczy.

ROBOTNICZY METALOWI W BERLINIE.

PAT. — BERLIN, 8 sierpnia — Zebraniu robotników przemysłu metalurgicznego przyjęto wypracowany ministerjalny projekt układu w sprawie płacy i wezwanie pracowników do jęcia pracy najpóźniej we czwartek no.

ROZRUCHY W HAMBURGU.

PAT. — BERLIN, 8 sierpnia — „Kal-Anzeiger” donosi z Hamburga, że doszło tam wczoraj do rozruchów na drożyznianym. Tlum demonstrantów wtargnął do ratusza, gdzie usiłował bować główną kasę. Policja rozpadła tłum białą bronią. Kilka osób jest rannych. W Chemnitz doszło do zajść. Kilkutysięczny tłum zmusił ców do sprzedaży artykułów spożywczych do zniżonych cenach.

NIEPOKOJE W GRECJI.

PAT. — WIEDEN, 8 sierpnia „Neue Freie Presse” donosi z Salonik, że w całej Grecji mmoż się oznaki zapowiadających bliskich wybuchów niepokoju. Ośrodkiem tych zamiarów mają stać się Saloniki. Władze wydały energiczne zarządzenia zapobiegawcze. Ulice miasta są patrolowane przez wojska. Różnice zdań między Venizelistami a republikanami są podobno tak znaczne, iż wojny domowej spodziewać się można lada chwila.

SYTUACJA W GRECJI.

PAT. — WIEDEN, 8 sierpnia — „N. Freie Presse” donosi z Aten. Z powodu

Święto legjonów, jako święto lewicy.

Najaktualniejsze obecnie zadanie — jednoczenie frontu lewicowego — znaczyło urzeczywistnienie symboliczne w obrytym we Lwowie zjeździe legionistów. Zjeździe wzięła udział cała lewica, od pozycji piastowej aż do pepesowców. Brakowało coprawda enperowców, ale ci w czasie swego udziału w rządzie piastowskiemu do lewicy już się nie zaliczają. Obranie Józefa Piłsudskiego, jako postaci centralnej, dokoła której mogłaby się grupować cała lewica, było pomysłem bardzo udatnym. Piłsudski, nie należący do żadnej poszczególnej partii lewicowej, jest mężem całej lewicy. Piłsudski, jako wybitny działacz wojskowy, ma niepospolite zdolności organizacyjne, które potrzebne są także w polityce, zwłaszcza gdy chodzi o stworzenia z rozmaitych stronnictw karnej armji, maszerującej odzwadźnie, lecz atakującej wspólnie nieprzyjaciela. Wreszcie Piłsudski, jako niezawodny patriota; maż wielce popularny, udało się uchronić lewicę od zarzutu, iż jest samą narodową — zarzutu, którym prawica najczęściej demagogicznie szantażuje.

Zachodzi jednak kwestja, czy do koncentracji lewicowej obrano odpowiednio dzień święta legionów i czy ujawnione na zjeździe legionowym tendencje mogą stanowić ową spójną programową. Tutaj nasuwają się pewne krytyczne uwagi. Dzień wkroczenia legionów do okupacji rosyjskiej powinien być świętem ogólnonarodowym, a nawet ogólnopanstwowym i tylko zaciekłości endeckiej przypisać należy, że święto to obchodzi tylko lewica. Ale właśnie dlatego, że jest to uroczystość ogólna, nie nadawała ona się do manifestacji na rzecz ideałów pewnego jednoczenia partyjnego, o zabarwieniu wyraźnie postępowym. Nadto dzień wkroczenia legionów jest bądźco bądź świętem wojskowym, a w okresie obecnym lewica demonstrować winna pokojowość.

Ta nietrafnie obrana sposobność osłabiła doniosłość spełnionego czynu. Krytycznie myślące żywioły demokratyczne zadają sobie pytanie: czy istotnie dokonano się zjednoczenie lewicy, a jeżeli tak, to pod jakimi hasłami programowymi? Czy wierność dla osoby może zastąpić wierność dla wspólnej idei? Czy sojusznicze skrzyki toastowe wytrzymają próbę życia, gdy chodzi o konkretne postępowe czyny?

Na to wszystko trudno dać odpowiedź twierdzącą. Idee lewicowe najmniej nadają się do deklamacji, lecz wymagają wyraźnego skonkretyzowania. Trzeba się dowiedzieć, jak się zapatrują pepesowcy na reformę rolną i jak piastowcy i wyzwolenicy na reformy socjalne, zarówno w mieście, jak i na wsi. Również trzeba wiedzieć, jak na te wszystkie realne postulaty demokracji obecnie zapatruje się Piłsudski. Tytuł „wielki szermierz wolności narodu” już obecnie nie wystarcza. Wolność „narodu” może iść w parze z niewolą ludu, bo pierwsza w potocznym języku politycznym oznacza wolność narodu. Coprawda Piłsudski złożył egzamin nie tylko z wolności narodowej, lecz i z wolności ludowej, bo on był pierwszym twórcą demokratycznego sejmiku. Ale sejm jest zaledwie demokratyczną formą, w które trzeba włożyć demokratyczną treść, poczem dopiero staje się ona instytucją naprawdę demokratyczną.

O tem wszystkim na zjeździe nie słyszeliśmy. Natomiast hasła wolnościowe, jakie się na nim rozlegały, były głównie natury militarnej. Zarzucano Polsce, czyli wyraźniej mówiąc, żywiłom w niej dominującym, że nie chciała mieć swoich wojsk. Tak niewątpliwie niegdyś było. Reakcja korzyła się przed zaborcami, bo po pierwsze nie chciała się im narażać, powtóre — czuła się pod ich opieką pewniejszą. Legiony były przełomem w tym, by tak powiedzieć „wstępnym antymilitaryzmie”. Ale tak było niegdyś. Obecnie gdy Polska, wbrew chęciom reakcjonistów, została wyzwolona, nie można już powiedzieć, że oni chcą wojsk polskich. Przeciwnie oni chcą tego wojska za dużo i żadnych zadań, prócz imperjalistycznych dla państwa nie widzą. Dziś więc, pragnąc zdyskredytować reakcję w oczach demokracji, trzeba wysunąć inne hasła, niż te, jakie były odpowiednie w czasie zawiązania legionów.

Oprócz tego hasła poszczególnego powinna się także zmienić orientacja zasadnicza, co do tego, jak oddziaływać na lud. Miał czas, gdy działacz postępowy mógł być bohaterem ogólnonarodowym. Było to możliwe w okresie, gdy czyn realny był utrudniony i można było go zapowiedzieć tylko w dalekiej przyszłości. Gdy Piłsudski, jako pepesowiec działał w zaborze rosyjskim, wydając „Robotnika” lub dezorganizując władzę carską, sympatyzowała z nim cała Polska, nie wyłączała tych, którzy jego idei socjalistycznych nie podzielali.

Tak samo, jakkolwiek w bardziej ograniczonym zakresie, działo się w czasie akcji legionowej. Piłsudski był „pasywnym aktywistą” lub „aktywnym pasywiścią”, bo, tworząc legiony nibyto po stronie państw centralnych, przeciwstawił się tym państwom, za co zaskarbił sobie szacunek zarówno pasywistów, jak i aktywistów. Ale ta rola ogólnonarodowa musiała się skończyć z chwilą utworzenia niedopległego państwa polskiego.

W republikach demokratycznych, gdzie się odbywa zażarta walka między postępnymi a wstępnymi, między wyzyskiwaczami a wyzyskiwanymi, nie można dogodzić wszystkim, lecz trzeba wybrać po czyjej stronie stanąć. Ulubieńcem „całego narodu” może być tylko człowiek bezbarwny, schlebający wszystkim. Takim Piłsudski być nie może i w tem tkwiła cała tragedia jego naczelnikowania w ciągu lat przeszło czterech. Jako natura aktywna, nie mógł pozostać bezczynną postacią reprezentacyjną, lecz pragnął wycisnąć na polityce swoje piętno. Na to jednak nie pozwalały wyznaczone mu przez większość reakcyjną sejmiku ciasne ramy. Stąd ciągły konflikt między naturą i sumieniem z jednej strony, a obowiązkami formalnymi z drugiej. W końcu Piłsudski pojął, że te biegunowe sprzeczności nie są do pogodzenia.

Piłsudski stał się wreszcie obywatelem zupełnie cywilnym i nieurzędowym. Jest to degradacja i podwyższenie zara-

zem. Piłsudski stał się przez to człowiekiem zupełnie wolnym, człowiekiem, któremu wolno mieć swe przekonania i swobodnie działać. Byłoby więc wielkim błędem, gdyby doradzano mu ubiegać się nadal o wawrzyny bohatera ogólnonarodowego. Jego miejsce jest w szeregach lewicy, jako przywódcy i męża sztandarowego.

Niestety, na uroczystości legionowej nie wysunięto tej jedynie możliwej tendencji. Powrócono błędnie do niepowrotnej przeszłości, nie rozumiejąc, że ona już przestała być aktualną i że żaden cud — według poety — przeżytych kształtów nie wskrzesi do istnienia.

Nie jest to jednak błąd niemożliwy do naprawienia. Największe ruchy społeczne powstają częstokroć na bankietach. Nawet wielkie rewolucje rozpoczynały się od bankietów protestacyjnych. Ale bankiet jest tylko początkiem, a toasty rozgrzewają serce i animują do czynu. Niech więc po święcie legionowym, na którym lewica po raz pierwszy się razem zebrała, zgromadzi się ona po raz drugi w warunkach mniej poetycznych, ale za to bardziej sprzyjających realnemu myśleniu o zadaniach wspólnych wobec kwestji stojących na porządku dziennym polityki. Wtedy dopiero można będzie z triumfem powiedzieć, że hasła zjednoczeniowe, jakie się rozległy na święcie legionów, nie przebrzmiały napróżno i że słowo zrodziło czyn.

Admonitor.

Sytuacja wewnętrzna w Rumunji. Co o tem mówią, bawiący w Polsce, senatorowie rumuńscy.

KRAKÓW, 8 sierpnia — Bawiący w Krakowie senatorowie rumuńscy udzielili przedstawicielom prasy warszawskiej następujących informacji:

Zwycięstwo Rumunji w wielkiej wojnie nie będzie zupełnem dopóty, dopóki przyjaźń między Rumunją a Polską nie zacieśni się jak najbardziej. Przyjaźń ta jest sprawą nie tylko interesu, lecz i uczucia. Pragniemy też nawiązać z Polską stosunki handlowe. W tym celu poczynione będą starania, by we Lwowie osiadł na stałe rumuński atache handlowy co by ogromnie się przyczyniło do wzmocnienia stosunków między Polską a Rumunją.

Zagadnieni o rumuńską politykę zagraniczną oświadczyli senatorowie, że co do Rosji to Rumunja pragnie żyć z nią w zgodzie sąsiedzkiej.

Rosja jednak musi się wyrzec Besarabji, która nie została zdobyta przez Rumunję, lecz wyzwolona. To powinni zrozumieć bolszewicy, którzy się uważają za „obronców wolności”.

W kwestji odszkodowań niemieckich Rumunja trzyma się ściśle sprzymierzeńców oraz traktatu wersalskiego.

Przechodząc do kwestji polityki wewnętrznej rumuńscy senatorowie wyjaśnili, że kwestja mniejszości narodowych jest ściśle wypełniona według obowiązków wypływających z traktatu wersalskiego do tego stopnia, że mniejszości wszelkiego rodzaju, nawet żydzi posiadają pełne prawo do uzyskania ziemi jeśli naturalnie są fachowymi rolnikami.

Reforma rolna została przeprowadzona na do warunków jakie panują w każdej poszczególnej prowincji i została przeprowadzona za zgodą i wola ludności poszczególnych prowincji. Pierwsza

myśl reformy agrarnej wyszła z Rumunji ze strony króla w czasie wojny. Król był pierwszym, który oddał całą swą ziemię do podziału na rzecz narodu. W starej części królestwa rozdzielono 2.500.000 hektarów między bezrolnych i małorolnych. Każdy, który był fachowym rolnikiem dostawał 5 hektarów ziemi.

Największa własność w Rumunji nie może przekraczać obecnie 100 hektarów ziemi uprawnej. Tyle też pozostawiono maksymalnie wielkim właścicielom.

W Besarabji dokonano podziału ziemi stosownie do ilości członków rodziny każdej.

Podobnie została przeprowadzona reforma rolna w krajach wyzwolonych. Na terytorjum rozparcelowanych i mniej zagospodarowanych z mniejszym zabudowaniem otrzymali rolnicy 25 hektarów. Za ziemię zabraną pałocno właścicielom kwotę jaką wyznaczyła władza sądowa. Ci wszyscy, co opuścili terytorjum królestwa rumuńskiego stracili wszelkie prawa bez względu na narodowość.

Kwestja robotnicza przedstawia się w Rumunji bardzo prosto. Robotnicy otrzymują opiekę socjalną, lekarską i ubezpieczeniową bez względu na narodowość. Do strajku nie dochodzi nigdy, gdyż w razie sporu komisja mieszana, złożona z przedstawicieli ministerstwa pracy i opieki społecznej i klasy robotniczej decyduje o wszystkich podwyżkach płac.

Komunizm i faszystyzm nie istnieją w Rumunji wcale. Pogłoski o nich są brednią.

W polityce parlamentarnej Rumunja posiada 5 stronnictw.

Najliczniejszym jest obecnie stronnictwo rządzące tj. liberalne, którego założycielem jest premier Briantem.

Drugim z rządu jest stronnictwo ludowe gen. Avarescu.

Trzecim par. chłopstwa zeranistów. Czwarte bardzo słabe nie posiadają ce żadnych przedstawicieli w izbie, jest to partja konserwatywna Marghilomana.

Piętym wreszcie stronnictwem jest była partja narodowa Take Jonescu, która się składa z byłych stronników partji narodowej rumuńskiej w Siedmiogrodzie za czasów jeszcze monarchji austro-węgierskiej. Wszystkie partje stoja bezwzględnie na gruncie monarchji konstytucyjnej. Cały naród jest ogromnie przywiązany do panującej dynastji. Król był tym, zdaniem senatorów, który dał pierwszy hasło do szerokiej reformy w duchu demokratycznym.

W końcu wyrazili senatorowie swój podziw dla pracy jaka wro w Polsce, oraz dla niezwyklej grzeczności jaką się spotyka co krok.

JAK ZA DOBRYCH WOJENNYCH CZASÓW...

PAT. — LONDYN, 7 sierpnia — Do „Daily Mail” donoszą z Chrystjanji, że torpedowiec norweski storpedował i zaplął pewien statek niemiecki usiłujący przewieźć kontrabandę wielkiej ilości spirytusu.

AMBASADOR FRANCUSKI U PAPIEŻA.

PAT. — PARYŻ, 7 sierpnia — Dzieniki donoszą z Rzymu iż papież przyjął na audjencji ambasadora Francji Jouard. W kołach watykańskich przywiązuje się wielką wagę do tej audjencji.

Wiadomości bieżące.

SIERPIEŃ

9

CZWARTEK

Dziś: Romana m.
Jutro: Wawrzyńca m.

Wschód słońca o g. 4.03
Zachód o g. 7.19
Wsch. księżycy g. 11.44
Zachód o g. 2.04
Długość dnia 15.16
Ubyło dnia g. 1.29

PODWYŻKA DLA PRACOWNIKÓW MIEJSKICH.

Na posiedzeniu w dn. 7 b. m. magistrat postanowił podwyższyć pobory pracowników miejskich w sierpniu o 45,81 proc., zgodnie z orzeczeniem komisji wojewódzkiej do badania wzrostu kosztów utrzymania. Jednocześnie magistrat powziął zasadniczą uchwałę o regulowaniu poborów pracowników zarządu miejskiego w przyszłości na zasadzie orzeczeń komisji wojewódzkiej. Uchwały magistratu wniesione będą na porządek dzienny najbliższego posiedzenia Rady miejskiej.

W SPRAWIE TEATRU MIEJSKIEGO.

Na ostatnim posiedzeniu magistratu przyjęto do wiadomości, jako prawomocna, umowę, zawartą przez poprzedni zarząd miejski z p. dyr. K. Wroczyńskim, w sprawie prowadzenia Teatru Miejskiego w sezonie przyszłym. Nad wniesionym w tym względzie rekursom p. dyr. F. Hertza - Barwińskiego magistrat przeszedł do porządku dziennego.

STREJK GŁODOWY WIEZNIÓW POLITYCZNYCH.

W sobotę w więzieniu przy ul. Gdańskiej wybuchł strejk głodowy znajdujących się tam aresztantów politycznych.

Zadania aresztantów są następujące:

Aby lekarz wiezienny odwiedzał aresztowanych nie jak dotychczas co dwa miesiące lecz co dwa tygodnie, politycznych więźniów przewieźć do więzienia przy ul. Targowej, gdzie osadzeni są wszyscy aresztanci polityczni, ponieważ nie chcą przesiadywać z przestępcami i z żołnierzami.

W poniedziałek wyżej wymienieni aresztanci odmówili przyjęcia „wałówek”.

PROCES WEISSA I RULSKIEGO.

Z Warszawy donoszą nam: Głośna sprawa spółki Weiss i Rulski w dniu 27 września znajdzie się na wotandzie VII wydziału karnego sądu okręgowego.

ZAPISY NA WYŻSZĄ UCZELNIĘ.

Zapisy słuchaczy na un. warszawską rozpoczynają się w dn. 1 września i trwają do 15 września r. b., a zaś na politechnice warszawskiej zapisy rozpoczyna się w dn. 1 października i trwać będą do 12 tegoż miesiąca. Kandydaci na politechnikę będą składali egzamin konkursowy z matematyki, fizyki i kreślenia. (p)

Osobiste.

W dniu wczorajszym powrócił z urlopu wypoczynkowego p. wojewoda Marian Rembowski i objął urzędowanie. (p)

Przygotowania do obchodu święta

15 sierpnia. W dn. 10 b. m. o godz. 6 wieczór, w gmachu województwa (sala posiedzeń) odbyło się posiedzenie, na którym zostanie wyłoniony komitet obywatelski, który zajmie się przygotowaniem uroczystości w dn. 15 sierpnia.

Na posiedzeniu tem będzie przewodniczył p. wojewoda Rembowski.

Organizacje, instytucje społeczne, instytucje kulturalno-oświatowe oraz prasę otrzymują miienne zaproszenia. (p)

Sprawy emigracyjne.

Biura żeglugi emigracyjnej zawiadomiły swoje agencje, że według otrzymanych przez nich informacji od rządu Kanady, robotnicy rolni, nie posiadający pracy zapewnionej w sezonie, w czasie obecnych żniw, są wpuszczani obecnie na teren Kanady dla pracy na roli.

Wszystkim, którzy raczyli oddać ostatnią posługę

B. P.

Z KACENELENBOGENÓW STEFANJI MINTZOWEJ

składają z głębi zbolełego serca, serdeczne „Bóg zapłać”

mąż, rodzice, bracia i rodzina.

Z naszej gospodarki komunalnej.

Zamierzenia wydziału handlowego magistratu.

Rozmowa z p. ławnikiem Muszyńskim.

Albo wydział zostanie przekształcony na spółkę akcyjną albo będzie zlikwidowany.

Jedną z najpoważniejszych dziedzin naszej gospodarki komunalnej jest wydział handlowy, którego zadaniem winno być zaopatrywanie, bądź przez kooperatywy, bądź bezpośrednio, szerokich warstw ludności w artykuły pierwszej potrzeby.

Wydział ten ma rozległe pole działania mogąc wpływać na obniżenie cen rynkowych.

W ub. kadencji działalność wydziału tego była całkowicie spralżowana przez brak odpowiedniego kapitału obrotowego z jednej strony i przez unieruchomienie się znacznej części tego kapitału w wierzytelnościach, należnych od magistratu za dostarczone poszczególne wydziałem produkty.

Cheąc się zaznajomić z obecnym stanem rzeczy i planami wydziału na przyszłość, zwróciliśmy się do ławnika wydziału handlowego p. Muszyńskiego który udzielił nam w tej sprawie następujących informacji:

Działalność wydziału handlowego jest obecnie bardzo utrudniona, wskutek braku kapitału obrotowego, posiadany bowiem przez nas kapitał obrotowy jest całkowicie niewystarczający.

Z drugiej strony znaczna część wynosząca 560.000.000 mk., jest unieruchomiona w wierzytelnościach należnych nam od magistratu.

W tych warunkach finansowych siła rzeczy działalność wydziału jest nieprodukcyjna, gdyż nie może on spełniać należycie i w odpowiednim zakresie swego zadania zaopatrywania szerokich warstw ludności w artykuły pierwszej potrzeby po cenach niższych od rynkowych.

Dlatego też pierwszym moim palącym staraniem będzie uzyskanie odpowiedniego kapitału obrotowego, bądź od komisarza do walki z drożyzną, bądź od magistratu, względnie odciążenia trudności finansowych przez wypuszczenie nie akceptów żyrowanych przez miasto.

Jeżeli jednak nie udałoby mi się uzyskać odpowiednich funduszy i pomnożyć kapitału obrotowego w takim stopniu, że działalność wydziału mogłaby być skuteczną i celową, wówczas zmuszony będę złożyć władzom miejskim projekt przekształcenia wydziału handlowego na pewnego rodzaju spółkę akcyjną, w której miasto posiadałoby 51 procent sumy udziałów, pozostałe zaś udziały przejęłyby kooperatywy, banki itp., przyczem projekt nie przewidywałby udzielania udziałów osobom fizycznym.

W obecnych bowiem warunkach, w których wydział prowadzi żywot wegetacyjny nie mogę brać odpowiedzialności za całkowitą działalność i gospodarkę wydziału, z drugiej strony nie uważam za wskazane i celowe kontynuowanie w tych warunkach prac wydziału, który obecnie zepchnięty jest jedynie do roli pośrednika handlowego magistratu.

Jeśliby jednak w sprzyjających warunkach udało się mi się zyskać w taki, czy w inny sposób kapitał obrotowy i

władz miejskich na wypuszczenie akceptów żyrowanych przez miasto, zamierzam w miarę możliwości i w ramach możliwości finansowych rozszerzyć działalność wydziału przez rozszerzenie do tychczasowych agend i przez ponowne nawiazanie stosunków z wielkimi importerami gdańskimi, u których zaopatrzylibyśmy się przede wszystkim w tłuszcz i śledzie oraz ryż.

Wszelkiego rodzaju kooperatywom udzielimy jaknajwydatniejszego poparcia. Jednakże kredyty udzielać będziemy kooperatywom większym, dającym wystarczające gwarancje.

Co się tyczy opalu, to sprawa ta będąca obecnie bardzo aktualną została ostatnio poruszona przez nadzwyczajny komisariat do walki z drożyzną, który zwrócił się do nas za pośrednictwem urzędu wojewódzkiego z projektem zaopatrzenia ludności Łodzi za pośrednictwem wydziału w opał.

W obecnych jednak warunkach finansowych jest to dla wydziału nieprawdopodobnym i dlatego zaproponowaliśmy, by rząd przy dostarczeniu nam w głą udzielił nam 30 dniowego kredytu, co umożliwiłoby zaopatrzenie wszystkich mieszkańców w węgiel w wysokości 1 korca na miesiąc.

— Czy przewiduje pan przeprowadzenie w wydziale polityki oszczędnościowej?

— W pracach wydziału zamierzam przeprowadzić celowe oszczędności, nie ścieśniając jednak ram działalności.

— Jakż będzie stosunek pański do personelu wydziału?

— W stosunku do personelu nie będę kierował się żadnymi względami partyinymi, jedynie zaś stosunek mój do poszczególnych urzędników uzależniony będzie od jego fachowości i kwalifikacji.

Uważam bezwzględnie za niewskazane wprowadzenie partyjnego punktu widzenia w aparat gospodarki komunalnej.

— Tak przedstawia się całokształt obecnej sytuacji planów, które są całkowicie uzależnione od względu finansowego.

— W każdym razie nie zgodzę się ni gdy na to by wydział handlowy wiódł w dalszym ciągu żywot wegetacyjny, jako pośrednik handlowy magistratu a nie jako instytucja, której celem i zadaniem jest zaopatrywanie szerokich warstw ludności w artykuły pierwszej potrzeby i hamowanie w ten sposób drożyzny przez normowanie cen.

O ile jednak nie udałoby mi się w taki czy w inny sposób zdobyć kapitał obrotowy i o ile upadłby projekt przekształcenia wydziału na spółkę akcyjną postawię wniosek o likwidacji wydziału i przyłączenie go jako sekcji do wydziału gospodarczego.

Mam jednak nadzieję, że do tej ostatniości nie dojdzie. E.

Wpływy kasy miejskiej w m. lipcu. Według sprawozdania, opracowanego przez wydział finansowo-rachunkowy magistratu, wpływy kasy miejskiej w m. lipcu wyniosły ogółem marek 3.201.645.101.50, w tem marek 2.219.516.493.50 na rzecz miasta i mk. 982.128.608. — postronnych.

Podatek od ładunków kolejowych. Na wniosek wydziału podatkowego magistrat przyjął projekt zmiany § 3 statutu o podatku od ładunków kolejowych na rzecz m. Łodzi w tym sensie, by stawki tego podatku podwyższone zostały o 1000 proc. mianowicie:

a) od przesyłek pośpiesznych do 5000 marek za 100 klg. wagi brutto, b) od przesyłek zwyczajnych do 3000 marek za 100 klg. wagi brutto, c) od przesyłek jednostkowych, zwyczajnych i pośpiesznych:

- 1) za konie i bydło rosłe do 15.000 mk. od sztuki,
- 2) za wszelkie inne zwierzęta 4000 mk. od sztuki.

Najniższa kwota pobieranego podatku wynosić ma 10.000 marek.

By zabezpieczyć kasę miejską od strat, wynikających u dewaluacji, magistrat postanowił jednocześnie stawki podatku od ładunków kolejowych wyrazić w mierniku stałym (złoty polski) i wartość ich absolutną utrzymać w przyszłości.

Powyższa uchwała magistratu wymaga jeszcze zatwierdzenia rady miejskiej.

Zwabianie od dodatku komunalnego.

W myśl specjalnego rozporządzenia zostały zwolnione wszystkie budynki użyteczności publicznej jak to: budynki szkolne, szpitalne, budynki dla ochron i t. d. od 10-procentowego dodatku komunalnego do premii ubezpieczeniowej. (b)

O nową szkołę średnią.

W związku z zamierzonym przez kuratorium okręgowego otwarciem w Łodzi państwowego gimnazjum typu humanistycznego oraz ewentualnym udziałem samorządu w tem przedsięwzięciu magistrat — na wniosek wydziału oświaty i kultury — ustalił formy swego współdziałania z państwowymi władzami szkolnymi.

Spółdziałanie to wyraziłoby się przez: 1) odstąpienie na potrzeby nowej uczelni jednego z lokali miejskich szkół powszechnych do chwili wzniesienia na potrzeby gimnazjum własnego gmachu; 2) dostarczenie niezbędnych mebli szkolnych; 3) ew. wyposażenie gimnazjum w gabinet fizyko - chemiczny w roku szkolnym 1924-25; 4) udzielenie odpowiedniego placu miejskiego pod budowę gmachu gimnazjum; 5) wzięcie udziału w kosztach budowy gmachu na warunkach przewidzianych w ustawie o budowie szkół powszechnych, z tem jednak zastrzeżeniem, że dla pokrycia przypadającej części kosztów magistrat będzie miał zapewnione wydatne poparcie około liczących gmin i sejmików powiatowych.

Tylko nie w Łodzi. Krakowska dyrekcja poczt i telegrafów podaje do publicznej wiadomości, iż w myśl rozporządzenia ministerstwa skarbu z 26 listopada 1921 roku wszyscy sprzedawcy wyrobów tytoniowych obowiązani są pod groźbą utraty licencji na sprzedaż wyrobów tytoniowych do przyniesowej sprzedaży znaczków i druków pocztowych.

Wykaz tych sprzedawców z dokładnym oznaczeniem lokalu sprzedaży znajduje się w każdym urzędzie pocztowym, wywieszony w poczekalni dla publiczności.

U nas rozporządzenie to jest ignorowane.

EXPRESS WIECZORNY

ILUSTROWANY

EXPRESS WIECZORNY

ukazuje się regularnie o godzinie 3-ej po południu i zawiera najświeższe telegramy polityczne z kraju i zagranicy oraz telefoniczne wiadomości z Warszawy, Krakowa, Poznania i Lwowa.

EXPRESS WIECZORNY

podaje najświeższe kursy giełdy walutowej i akcyjnej, oraz notowania nieoficjalne wszystkich walorów, znajdujących się u nas w obrocie, uwzględniając w wysokim stopniu ogólne zainteresowanie dla spraw gospodarczych i skarbowych, które stanowią obecnie główną oś, dookoła której obraca się życie dzisiejszego społeczeństwa.

EXPRESS WIECZORNY

zamieszcza najświeższe informacje ze świata handlowego, przemysłowego i finansowego. Specjalny korespondent handlowy z Warszawy, oraz sprawozdawcy we wszystkich większych ośrodkach przemysłowych w kraju i zagranicą nadsyłają drogą telegraficzną i telefoniczną źródłowe wiadomości z ostatniej chwili.

EXPRESS WIECZORNY

ukazując się w tak wielkim środowisku przemysłowym, jakim jest Łódź, której życie gospodarcze płynie szerokim korytem, i posiada tętno i rozmach iście amerykański, ani na chwilę nie spuszcza ręki z pulsu polskiego Manchesteru, i jest pismem niezbędnym dla każdego łódzkiego przemysłowca, kupca i finansisty, oraz dla tych setek tysięcy obywateli, którzy w ten czy inny sposób biorą udział w ogólnym wirze krzyżujących się interesów, wahań gospodarczych i szalejącej drożyzny.

EXPRESS WIECZORNY

jest jedynym pismem w Łodzi, które doborom najświeższych i najlepszych ilustracji, fotografii, karykatur i rysunków, ożywia swą bogatą treść literacką i informacyjną, i stanowi doskonałe wytchnienie dla znużonego całodzienną pracą czytelnika.

EXPRESS WIECZORNY

posiada prócz tego bogaty dział poświęcony sprawom robotniczym, obywatelski dodatek sportowy, oraz nader obfita kronikę miejscową, jak również artykuły i informacje z życia państwowego i komunalnego.

Redakcja i administracja: Łódź, ulica Piotrkowska Nr. 49.

SPRAWY ROBOTNICZE.

Nieporozumienia na tle urlopów. Co o tem mówią przemysłowcy.

W związku z wynikającymi bardzo często zatargami na tle udzielenia urlopów zwrócił się współpracownik „Bip.” do przedstawiciela przemysłu łódzkiego, który udzielił mu następujących wyjaśnień:

Zatargi te powstają nie o samo udzielenie urlopów jak to robotnicy twierdzą, a mianowicie, że udziela im się urlopów 6-o dniowych zamiast 8-o dniowych, gdyż faktycznie robotnicy z 8-o dniowych urlopów stale korzystają.

Nieporozumienie te, o jakich się wspomina, wynikają jedynie na tle zapłaty za

czas urlopów.

Robotnicy żądają zapłaty za cały czas urlopu, przemysłowcy natomiast opierają się na wyroku sądu w Krakowie, który orzekł, iż zapłata robotnicza należy się za wszystkie dni robocze przypadające w czasie urlopu.

Na tem tle wynikają właśnie wspomniane zatargi, gdyż w ten sposób przemysłowcy łódzcy interpretują wspomnianą ustawę o urlopiach.

Ze stanowiskiem tym naturalnie nie chcą się robotnicy pogodzić i to jest zasadniczą przyczyną zatargów. (b.)

Robotnicy w walce z drożyzną.

Rezolucje chrześcijańskich związków zawodowych.

W sali chrześcijańskich związków zawodowych odbyło się ogólne zebranie członków związku.

Zebrał go p. Świątkowski, przewodniczący chrz. zw. włókniarzy.

P. Świątkowski zreferował zebraną sprawę ostatniej podwyżki i złożył szczegółowe sprawozdanie z posiedzenia komisji parytetycznej. Mówca wskazał, iż obliczenia komisji są nieścisłe, ponieważ niema uwzględnionych pozycji ubrania, obuwia i bielizny.

Następnie referent omawiał sprawę walki z drożyzną i zaproponował przyjęcie następującej rezolucji:

Zebrani na posiedzeniu w sprawie walki z drożyzną uchwalają:

1) zwrócić się do swych przedstawicieli w Sejmie o poczynienie kroków, zmierzających do zreferowania referatu do walki z lichwą przez dokooptowanie do komisji przedstawicieli robotników sprawę głosu.

2) wywrzeć nacisk na odnośne czynniki, aby uchwaloną została ustawa, mocą której paskarzy karano by śmiercią.

Nad rezolucją tą wywiązała się obszerna dyskusja, w której wszyscy mówcy wskazywali na panoszącą się orgię

drożyzną i niedostateczność podwyżek oraz przeciwdziałali się terminowi obowiązywania nowej podwyżki.

Dłuższe przemówienie wygłosił ławnik Adamski, który wskazał, iż obecny magistrat znajduje się w bardzo trudnym położeniu finansowym.

Wyżej wymieniona rezolucja została jednogłośnie przyjęta. (p)

STREJK W FABRYCE BORSTA W ZGIERZU.

W fabrykach włókienniczych istnieje zwyczaj, że tygodniówka zostaje wypłacona we czwartki, natomiast pracownicy tygodnie liczą się od soboty.

Wobec tego, że pracownicy w tym wypadku mają zaległości kilka dni pracy, robotnicy zatrudnieni w fabryce Borsta w Zgierzu wystąpili do administracji fabryki z żądaniem uregulowania zarobków do soboty, motywując wyżej wspomnianą przyczyną, że wobec szalejącej drożyzny i spadku marki polskiej są pokrzywdzeni.

Ponieważ administracja firmy nie zgodziła się na propozycję robotników, ci ostatni w dniu wczorajszym porzucili pracę. b.

W sprawie nowego sposobu obliczania drożyzny.

Komunikat Głównego urzędu statystycznego.

Wobec zarzutów podniesionych z powodu obliczenia wzrostu drożyzny w miesiącu za lipiec, Główny urząd statystyczny komunikuje, co następuje:

1. Przy obliczaniu wzrostu kosztów utrzymania za miesiąc czerwiec, główny urząd statystyczny zastosował nową metodę badania wzrostu drożyzny, polegającą na porównaniu cen, ostatnich tygodni, zamiast stosowanego w dawnej metodzie porównywania przeciętnych cen za cały miesiąc.

Licząc się z faktem, że oznaczenie wzrostu drożyzny służy co miesiąc za podstawę regulowania płac i zarobków w w następnym miesiącu, Główny urząd statystyczny przyjął nową metodę, jako najkorzystniejszą.

Korzyści wynikające dla pracujących z zastosowania nowej metody widoczne są z porównania wyników nowej metody z temi, któreby otrzymano przy zachowaniu dawnej metody.

Nowa metoda oznaczyła wzrost drożyzny w czerwcu na 47,99, w lipcu — na 57,42, zarobki regulowane według nowej metody wzrosły wtedy w taki sposób, że każde 100 marek zarobku czerwcowego wzrosło w lipcu o 47,99 proc., czyli na 147,9 mk. i w sierpniu o 57,42

proc., czyli na 232,97 mk., zarobki któreby regulowano na podstawie wzrostu obliczonego dawną metodą, wzrosłyby w taki sposób, że każde 100 marek zarobku czerwcowego wzrosłyby w lipcu o 35,0 proc., czyli na 135,0 mk. i w sierpniu o 63,83 proc., czyli na 221,17 mk.

Przytoczone porównanie pozwala stwierdzić, że zastosowanie nowej metody nie przyczyniło się bynajmniej do obniżenia zarówno lipcowych jak i sierpniowych zarobków. Nie było zatem powodu do porzucenia nowej metody po jednorazowym jej zastosowaniu z początkiem lipca.

2. Rozporządzenie Rady ministrów z dnia 27. 5. 1920 r., które powołało warszawską komisję nie daje jej prawa zmienić okresów obliczeń miesięcznych na inne.

Zmiana rozporządzenia tego może być zadecydowana jedynie przez Radę ministrów.

Podczas obrad nad długością okresów za które ma być na przyszłość obliczana drożyzna, opinia przedstawicieli robotników była za terminem tygodniowym, opinia przedstawicieli pracodawców za miesięcznym, w ostatecznym razie za półmiesięcznym terminem.

ZAKOŃCZENIE STREJKU.

Jak już donosiliśmy dn. 30 lipca b. r. wybuchł strejk robotników pracujących na nowobudującej się linii kolejowej Łódź-Kutno. Robotnicy wystawili żądania podwyższenia płac dotychczasowych o 67 procent. Strejkowało przeszło 4000 robotników.

Dnia 7 b. m. strejk został zlikwidowany. Robotnicy otrzymali 55 proc. podwyżki.

W tym samym dniu w godzinach popołudniowych przystąpiono do pracy. (p.)

STREJK SZEWCÓW GRYWIARZY.

Szewcy grywiarze, jak już donosiliśmy zażądali 60 proc. podwyżki oraz regulacji płac co dwa tygodnie według orzeczeń komisji parytetycznej dla włóknarzy.

Wobec tego, iż zwołana w tej sprawie konferencja nie doprowadziła do porozumienia, gdyż związek majstrów z ofiarował tylko 30 proc. podwyżki, grywiarze przystąpili do strejku.

Strejk objął wszystkie fabryki i zakłady mechaniczne obuwia. (p.)

PODWYŻKA PŁAC DLA PRACOWNIKÓW PIEKARSKICH.

Wobec ustalenia przez komisję parytetyczną 23-ch procent podwyżki, podwyżkę w tejże wysokości otrzymali pracownicy piekarscy tak, że płaca pracownika piekarskiego wynosi tygodniowo dla 1-ej kategorii 597,480 marek, dla 2-ej kategorii 545,530 marek i 3-ej kategorii 472,300 marek. (b.)

Afera Rot-Böhmowa.

Jakie towarzystwo „wsypał” urzędnik sądowy, który jest oskarżony o wzięcie „łapówki”.

Sędzia śledczy piątego rew. m. Łodzi p. Hurezyński nadesłał prokuratorowi w łęgoz rewiru do dyspozycji protokół w którym zamieszczono oświadczenie przybyłego z Warszawy adwokata Hejmana o wyłudzenie od jego klientki Baryszowej łapówki, za zwolnienie z aresztu śledczego jej męża, oskarżonego Eugenjusza Barysza.

Protokół ten, w którym podano, że odnośne propozycje poczynili dwaj osobnicy w imieniu sędziego śledczego, stał się podstawą dochodzeń policyjnych a następnie śledztwa wstępnego.

W ten sposób zebrany materiał pozwała w ogólnych zarysach zobrazować stan faktyczny przestępstwa.

Eugenjusz Barysz vel Baruch, dyrektor firmy „Brygada” zamieszkiwał z Gerardiną Neuhart, która podaje się za jego żonę, w dwóch wynajętych pokojach przy ul. Moniuszki nr. 11 w Łodzi.

Pokoje te stanowiły część większego mieszkania, należącego do Aleksandry Bohme wdowy, która czerpała z tegoż swę zarobki z udzielania lekcji muzyki i pracowni krawieckiej.

P. Bohme nie cieszyła się dobrą opinią. Urząd sanitarny obyczajowy w latach 1919—1921 podejrzewał ją o prowadzenie domu schadzek, a dawni sublokatorowie świadczyli, że zarzuty te nie były bezzasadne.

Bohmowa na czynione jej zarzuty zreagowała skargę przed sąd o zniesławienie, a że w tym samym czasie w czasie wytoczyła dawnym sublokatorom powództwo o eksmisję, więc potrzebowała pomocy prawnej. Otrzymała ją od Hugona Rota, urzędnika sądowego.

W lutym r. nadszła do niej okazja wykorzystania znajomości z Rotem.

W firmie „Brygada”, którą kierował Barysz, ogłoszono upadłość, zaś postępowanie upadłościowe wykazywały cechy podstępnego bankructwa, wobec czego Barysz został aresztowany.

Zrozpaczoną Gerardiną Neuhart gotowa była ponieść jaknajwiększe koszty aby tylko męża uwolnić.

W tym duchu prowadziła rozmowy z Bohmową, a raz nawet wyraziła się, że da milion marek, by mąż mógł chociaż jedną noc przespać w domu. Bohmowa zaproponowała jej wówczas aże by zwróciła się do jej znajomego, który będzie umiał złemu zaradzić.

Pewnego dnia udała się p. Bohme wraz z Neuhardową do sądu okr. i tutaj w kancelarii oznajmiwszy, że przychodzi w ważnej i pilnej sprawie poprosiła o zwołanie Rota.

Interesantki załatwiał podsekretarz Borzęcki, który już od pewnego czasu zauważył, że większość zgłaszających się osób, od razu wymienia nazwisko Rota, i żąda z nim widzenia. Uważał to za

nieodpowiednie i dlatego postanowił sam wypytywać dokładnie interesantów czego sobie życzą.

Uczynił tak i tym razem. Jedną z pań, z którą z nim prowadziła rozmowę odpowiedziała ogólnikowo, że przybyła z towarzyszką w pewnej sprawie sądowej.

Następnie jednak poprawiła się, mówiąc, że chodzi o sprawę osobistą, przyczem okazała widoczne zmieszanie.

Podsekretarz, ulegając prośbom, wywołał Rota.

Po przedstawieniu mu sprawy, Rot powiedział Neuhardowej, że musi przedewszystkiem przejrzeć akta i przyrzekł przyjsć do niej w godzinach urzędowych.

Po wyjściu kobiet Rot zaczął się informować o stanie sprawy, poszedł do kancelarii I rewiru śledczego, aby zasięgnąć od urzędnika Maciaszka potrzebnych mu wiadomości.

W rezultacie upewnił się, że sędzia śledczy wszystkich aresztowanych zwolnił.

O godz. 5-ej Rot przyszedł do mieszkania Neuhartowej i w obecności Bohmowej oświadczył, że sprawa Barysza stoi bardzo źle, ale on, Rot wszystko zrobi dobrze: Ich kann das alles gut machen.

Musi jednak za to otrzymać milion marek, natychmiast, a resztę później.

Widząc, że propozycja zadziwiła N. pospieszył wyjaśnić, że te pieniądze nie są dla niego, a są konieczne zaraz. Pani N. zawahała się początkowo i odpowiedziała wymijająco, że musi się namyślić.

Gdy Rot wyszedł zdecydowała się pieniądze dać, a postanowienie to powzięła dzięki naiwności Bohmowej, która ręczyła za uczciwość Rota. Pieniądże te zaniosta Rotowi Bohmowa wraz z córką. Rot kopertę z pieniędzmi przyjął jednocześnie Bohmowa uregulowała swój dług z 1921 r. placąc mk. 100.000. Rot radził, aby Neuhartowa poszła następnego dnia do sędziego śledczego i prosiła o złagodzenie środka zapobiegawczego na kancję.

Tegoż wieczora do Neuhartowej przyszedł urzędnik firmy „Brygada” Czapski z wiadomością, że Barysz został przesłuchany i dnia następnego będzie wolny.

Na skutek tego Bohmowa poszła we czwartek 15 lutego do sądu i powiedziała Rotowi, aby dalszych starań zaniechał. Rot jednak oznajmił, że już stosowne kroki rozpoczął i cofnąć ich nie może.

Śledztwo mające za przedmiot afery Rot — Bohme — Barysz zatoczyło sze rokie kręgi i rzuciło światło również na

poprzednie interesy, jaskrawo kolidujące się z obowiązkami urzędnika państwowego.

Obfite w tym względzie dowody do starczyła rewizja przeprowadzona w mieszkaniu, Rota podczas której wykryto kilkanaście dokumentów sądowych dostarczonych Rotowi w celu załatwienia odnośnych czynności.

Jest rzeczą pewną, że oskarżony nie legalnie i w celach zysku trudnił się udzielaniem pomocy prawnej. Świadczą o tem jego stosunki z Fajfsem Olszerem pokatnym doradcą.

Sprawę powyższą rozważał w dniu wczorajszym sąd okręgowy pod przewodnictwem sędziego Kozłowskiego w asystencji sędziów Wyrzutkiewicza i Kolikowskiego. Oskarżeni nie przyznają się do winy.

Oskarżony Rot na sądzie nie przyznaje się do inkryminowanego mu czynu pieniędzy żadnym nie brał, otrzymał tylko od Bohmowej 100.000 mk.

Bohme oskarżona zeznaje, że wręczyła oskarżonemu pieniądze z polecenia Baryszowej, opiekowała się nią z litości, gdyż był jej żal.

Barysz zeznaje w języku niemieckim, które są tłumaczone przez tłumacza.

Zaznacza on, iż żona miała dać Bohmowej 500.000 mk. dla wręczenia jakieś muś urzędnikowi za fatyge.

Sędzia śledczy, jako też wywiadowcy Stasiński i Siefel zeznają wedle aktu oskarżenia.

Tulman, który był przy rewizji żadnej koperty nie odnalazł.

Jan Święcicki, sekretarz 6 okręgu sądowego zeznaje, że Kielan starszy kanclista pisał list do p. Rotowej, sekretarki tegoż sądu w rodzaju wyznania miłośnego.

Rotowa po jakimś czasie mówiła świadkowi, że Kelan pokazywał jej kartkę, w której miało być napisane „dośyc cierpień, jestem mściwy”. Świadek Jakubowski zeznaje, że w dzień rozpraw Bohmowa mówiła wobec Radomskiego, że jeżeli świadek będzie ją „sypać” to ona powie że świadek poobrał od Barysza „łapówkę”.

Anna Zakulska b. urzędniczka sanitarno-obyczajowego urzędu zeznaje, że w przeciągu dłuższego czasu dokonywała obserwacji nad mieszkaniem Bohmowej, gdzie miał jakoby się znajdować dom schadzek, lecz nie podejrzanego nie ustalono. Wobec nie stawienia się do sprawy świadka Kielama sprawę odroczone do dnia dzisiejszego do 9 rano.

Posiedzenie zamknięto o godz. 7-ej wieczorem.

Dziś badanie świadka Kielana i mo wy stron.

Na oświadczenie w powiecie. W pierwszym półroczu wydział powiatowy wydział gminie Lućmierz 8,000,000 mk. budująca się tam szkołę, oraz gminie podarż 2 i pół miliona, wreszcie w yasy na przeprowadzenie spisu szkol. 1,300,000 marek, oraz na remont ta 2,000,000 mk. (b.)

Wydział powiatowy udzielił również podarż 2 i pół miliona, wreszcie w yasy na przeprowadzenie spisu szkol. 1,300,000 marek, oraz na remont ta 2,000,000 mk. (b.)

Wydział powiatowy udzielił również podarż 2 i pół miliona, wreszcie w yasy na przeprowadzenie spisu szkol. 1,300,000 marek, oraz na remont ta 2,000,000 mk. (b.)

Wydział powiatowy udzielił również podarż 2 i pół miliona, wreszcie w yasy na przeprowadzenie spisu szkol. 1,300,000 marek, oraz na remont ta 2,000,000 mk. (b.)

Wydział powiatowy udzielił również podarż 2 i pół miliona, wreszcie w yasy na przeprowadzenie spisu szkol. 1,300,000 marek, oraz na remont ta 2,000,000 mk. (b.)

Wydział powiatowy udzielił również podarż 2 i pół miliona, wreszcie w yasy na przeprowadzenie spisu szkol. 1,300,000 marek, oraz na remont ta 2,000,000 mk. (b.)

Ze Stow. Wolnomysłiścieli. Zarząd Stow. Woln. Pol. zawiadamia, że dziś o godz. 7.30 wiecz. w lokalu własnym (Gdańska 87) odbędzie się wieczór dyskusyjny na temat „Zagadnienie powstania życia” t. j. z punktu widzenia biologiczno-fizjologicznego.

Wycieczka do Gaikówka. Zarząd chóru polskiego przy kościele św. Krzyża w Łodzi organizuje w niedzielę d. 12 bm, wycieczkę do Gaikówka, gdzie chór męski śpiewać będzie w kościele podczas sumy. Wyjazd kolejną dnia 12 b. m. o g. 8 rano. Zapisy do piątku włącznie przyjmuje kooperatywa chóru, Przejazd 24.

Z PLANTACJI MIEJSKICH. W oranżerii miejskiej w parku Staszycy zakwitł ciekawy okaz storczyka (Stanhopea tigrina), pochodzący z Meksyku. Kwiat tej odmiany storczyka wykwita w sposób niezmiernie oryginalny ze spodu wazonu - koszyka, w którym roślina jest umieszczona, i posiada silny zapach waniliowy. Miłośnicy kwiatów oglądać mogą ten rzadki okaz w godzinach popołudniowych.

WYKRYCIE WIELOMILJONOWEJ KRADZIEŻY.

Onegdaj w domu nr. 69 przy ul. Piotrkowskiej okradziono skład wyrobów włókienniczych na sumę przeszło 60.000.000 mk. Energiczne dochodzenie w powyższej sprawie nie mogło wykryć sprawców aż w nocy ub. patrol policyjny przechodząc ul. Brzezińską zauważył trzech podejrzanym osobników, niosących nalaadowane worki. Na widok policji niosący worki porzucili takowe i zaczęli uciekać. Patrol policyjny puścił się za nimi w po-goń i schwycił ich. Jak się okazało byli to 3 znanj w mieście złodzieje Uszer Rozenwaser, Zawiszy 32 i Ryfkę Rozenwaser, zam. przy ul. Młynarskiej 16. Podczas rewizji przeprowadzonej w mieszkaniu znaleziono 9 sztuk płótna, 3 sztuki jedwabiu.

Jak się okazało towary powyższe pochodziły z kradzieży popełnionej w składzie Fajfysza przy ul. Piotrkowskiej 69. Dalsze dochodzenie w toku. p.

WYKRYCIE OLBRZYMICZ ZAPASÓW MAKI.

Organy lotne oddziału referatu do walki z lichwą przy komisarjacie rządu na m. Łódź wykryły onegdaj w czasie przeprowadzonej rewizji w składach Stow. „Rola” 428 worków maki żytniej i 39 worków maki pszennej, które były magazynowane w składach tego stowarzyszenia od 15. 7. br., przez dom handlowy Piernikarz Kempński, Zgierska 30 oraz 45 worków maki pszennej i 10 worków maki żytniej zamagazynowanej w dniu 1 sierpnia przez niejakiego Perica Diamanta z Kola.

Ponieważ zachodziło podejrzenie, iż zamagazynowanie powyższych towarów nastąpiło w celach spekulacyjnych mąka została zasekwestrowana, a prze ciwko właścicielom jej wdrożono dochodzenie. p.

MARJA ROJTMAN SZACKA
wróciła i wznowiła lekcje muzyki (fortepian)
Cecielniana 71, m. 22 od 2 - 4.

ODPOWIEDZI REDAKCJI
Stalemu czytelnikowi „Republiki” podaje notowań wszystkich giełd giełd, posiadających znaczenie pier wotowane: Berlina, Gdańska i Zurychu. „Express Wieczorny” drukuje specjalny dział wszystkie notowania giełd, które mogą być pomocne w prowadzeniu swiata handlowego. Co się tyczy oficjalnej ceduły giełdy w Warszawie, to obecnie podaje ją „Express” i inne pisma wieczorne nie dają oficjalnej, a wyłącznie luźne i nierozwiązujące kursy prywatne.

Czy nowe przepisy dewizowe są korzystne dla Łodzi?

Co o tem mówi przemysł.

Wobec wydania nowych zarządzeń dewizowych, które wybitną odgrywają rolę w przemyśle łódzkim, przedstawiciel PAP. zwrócił się do jednego z wybitnych przemysłowców łódzkich z prośbą o zainteresowanie tych przepisów, szczególnie przepisów dotyczących eksportu.

Ministerstwo wydając te rozporządzenia chciało z jednej strony zapewnić sobie kontrolę nad walutami, z drugiej zaś strony powiększyć zasób walut z eksportu.

Rozporządzenie min. Grabskiego osiągnęło skutki wręcz przeciwne, gdyż eksport został prawie zupełnie zahamowany i zmniejszył się o 60 proc., a utworzenie komisji dewizowych spowodowało najrozmaitsze machinacje o jakich zmuszają się uciekać wszyscy ci, którzy musieli zakupywać dewizy. Jeżeli chodzi o obecne przepisy dewizowe, to naogół wprowadzają one status quo, jednakże sprawy dewiz eksportowych nie regulują w sposób dostateczny, a nawet niektóre kwestje postawione są w sposób bardzo niejasny.

Między in. nie jest powiedziane, czy bank może dewizami z eksportu dowolnie dysponować, a P. K. K. P. nie gwarantuje bankom w celu tej dyspozycji.

Niejasne jest również to, że waluta winna wpływać w przeciagu trzech miesięcy, bo jeżeli np. przemysł łódzki eksportuje swe towary do Charbina, gdzie sam transport trwa trzy miesiące, to rozumiałą jest rzeczą, że wykonanie tego przepisu

w oznaczonym terminie jest wprost niemożliwe.

Przepis ten może być wyjątkowo uwzględniony, ale specjalne staranie się o prolongatę terminu narazić musi starającego się na stratę czasu, co naturalnie ujemnie odbija się na dokonywanych transakcjach.

Jeżeli zaś zważywszy, że przemysł łódzki przed wojną miał warunki kredytowe znacznie łatwiejsze i że bardzo często udzielano nawet dziewięć miesięcznego terminu dla uiszczenia swych zobowiązań, to należałoby obecnie dla zdobycia rynków termin ten 3 miesięcy przedłużyć, aby w ten sposób ułatwić przemysłowi łódzkiemu dokonywanie transakcji.

Naogół więc stwierdzić należy, że całość przepisów jest lepsza i że zniesienie ograniczeń wpłynie dodatnio, jedynie nie jasną jest sprawa inkasowania należności, a sprawa eksportu jest załatwioną zupełnie, tak że nowe te przepisy eksportowi bynajmniej nie pomogą.

Kontrolę dewiz najlepiej skutecznie będzie można przez zastosowanie przedłożonego ministerjum memorjału opracowanego w swym czasie przez przemysłowców łódzkich.

W ten sposób jedynie sprawę tę będzie można załatwić radykalnie, gdyż do tej pory załatwiana była tylko połowicznie.

Jedną z zasadniczych bardzo dodatnich cech rozporządzenia jest to, że wpłynie ona na prawdziwość kursów, które do tej pory były zupełnie fikcyjne. (p.)

BIUROKRATYZM W FABRYKACH.

Fabryki łódzkie wobec przeprowadzania najrozmaitszych wykazów, wycieńczeń i statystyk zawalone są poprostu orbią biurową, którą zmuszone są wykonywać dla rozmaitych urzędów.

Cały sztab urzędników przeprowadza najrozmaitsze prace przy uiszczaniu podatku dochodowego, przy sporządzaniu list dla kasy chorych (listy wycieńczeń i potrąceń), zeznań o obrocie, dla których musi być przeprowadzany co miesiąc bilans obrotu.

Następnie sporządzone być muszą wykazy dla podatku szkolnego za rok ubiegły, a specjalną „dziedzina“ pracy urzędników biurowych stanowi przygotowywanie danych statystycznych dla G. U. S.

Istnieje również w fabrykach kilka urzędników, których jedynym zajęciem jest chodzenie od urzędu do urzędu i informowanie się o sprawy podatkowe, skarbowe, a szczególnie sprawy opłat stemplowych na których nikt absolutnie nie zna się, i co do których każdy urząd informuje inaczej. b.

PROJEKT USTAWY O ZAŁATWIENIU ZATARGÓW ZBIOROWYCH.

Jak się dowiadujemy, ministerjum pracy i opieki społecznej przygotowuje projekt ustawy o załatwieniu zatargów zbiorowych na tie pracy.

Projekt tej ustawy został przesłany stronom zainteresowanym do zaopiniowania i niebawem zostanie do sejmu. (b)

STREJK POŃCZOSZNIKÓW MECHANICZNYCH TRWA.

Wczoraj w lokalu związku włókienniczego przy ul. Cegielnianej 28 odbyło się zebranie strejkujących pończoszników mechanicznych.

Jako referent wystąpił p. Zyngerman, który zdał sprawozdanie z odbytej konferencji w inspektoracie pracy, gdzie przedstawiciele robotników zgodzili się na zredukowanie swych żądań do 50 procent, z tem, żeby utrzymać na przyszłość zasadę regulowania płac co 2 tygodnie, podług orzeczenia komisji włókienniczej do badania wzrostu drożyzny.

Referent wskazał, że przemysłowcy ostatnie żądanie to bezwzględnie odrzucili, wobec czego należy w dalszym ciągu strejkować, dopóki nie osiągnie się zapewnienia minimum egzystencji w ślad za szalejącą drożyzną.

Referat ten wywołał dłuższą dyskusję, poczem uchwalono nie przystępować do pracy, dopóki żądania w całości nie będą zaakceptowane przez przemysłowców. (b)

W SPRAWIE KASY EMERYTALNEJ DLA PRACOWNIKÓW K. E. Ł.

W swoim czasie zatwierdzoną została umowa pomiędzy miastem a dyrekcją KEŁ., która to umowa przewidywała jak wiadomo znaczne rozszerzenie sieci tramwajowej jak również utworzenie kasy emerytalnej.

Sprawę rozbudowy KEŁ. rozpoczęła już realizować szczególnie jeżeli chodzi o rozbudowę sieci tramwajowej na krańcach miasta.

Opracowany został również szczegółowo statut kasy emerytalnej dla pracowników, a po dokładnym omówieniu przesłany został do ministerstwa pracy i ochrony społecznej do zatwierdzenia.

KRAWIEC MĘSKI

B. KAZIMIERSKI

DZIELNA NR. 24, TELEFON 13-74.

powrócił z zagranicy i poleca swój zakład Sz. klienteli. 122-1

„Czytajcie Republikę“

PRAWO I ŻYCIE.

Magdalena, która miała trzy nazwiska i jednego męża I dlatego wpadła w ręce policji.

Sędzia okręgowy Korwin-Korotkiewicz, w trybie postępowania uproszczonego rozważał sprawę 19 letniej Magdaleny Mazurek, której wniosek prokuratorski zarzucał, iż w okresie czasu od stycznia 1923 r. do dnia 15 maja waleśała się bez zajęcia po rozmaitych miejscowościach, a ostatnio w Łodzi. Poza tem podawała także organom policji i sędziemu śledczemu fałszywe wiadomości o swej osobie przedstawiając się raz jako Elza Nowak, artystka teatru raz jako siostra kapitana Wojsk Polskich, Franciszka Nowaka, wreszcie jako Elza Mazurek.

Oskarżona przyznaje się w zupełności do winy. Nazwisko zmieniła, gdyż obawiała się, by nie odesłano jej do rodziców, od których uciekła. Teraz po zwolnieniu obiecuje powrócić na łono rodziny.

Podprokurator Stachowski wnosi, aby wobec przyznania się podsądnej do

inkryminowanego jej czynu, nie świadczyć, do czego sąd się przystąpił. Po ostatnim słowie oskarżonego, prosil o łagodny wymiar kary, Magdaleny Mazurek skazana została na 2 lata więzienia z zaliczeniem na poczet aresztu prewencyjnego.

SPRAWA PRZY DRZWIACH KNIETYCH.

Szmul Mławer (28 l.) stanął przed sądem dla aktów oskarżenia, oskarżony o to, że w marcu 1923 r. w domu Nr. 59 przy Zgierskiej dokonał czynu lubieżnego ośmioletnią Janiną Kabałówną.

Ze względu na drastyczność czynu była ona rozważana przy drzwiach knietych.

Sędzia dla braku dowodu położył go uniewinnił.

GODZINA PRACY RÓWNA SIĘ 3 FUNTOM CHLEBA.

Wzrastająca na całym Pomorzu drożyzna, sunie w tak szybkim tempie, iż od końca czerwca do chwili obecnej artykuły żywnościowe podniosły się z nie licznymi wyjątkami dwójnasób.

Wywołało to szereg żądań podwyższenia ze strony robotników, które w różnych miejscowościach zaspokojono indywidualnie, co jednak na ogół nie załatwiło robotników, uważających, iż nowe normy nie odpowiadają istotnemu stanowi drożyzny.

W ostatnich dniach wśród organizacji robotniczych wysunięto koncepcję domagającą się, aby za 1 godzinę pracy ustanowić stały miernik, równający się wartości rynkowej trzech funtów chleba.

W Tomnie, gdzie przedewszystkiem wysunięto tę koncepcję, miejscowi przedsiębiorcy oświadczyli się, przeciw uznaniu tej zasady, podnosząc, iż żądana norma jest wyższa od warszawskiej, a nad to zastosowanie jej spowodowałoby brak gotówki obrotowej.

Kronika policyjna.

MIAST WEKSLA ZDYSKONTOWANO ROWER.

Zismanowi Zacharjaszowi, zam. Nowo-Targowa 14 skradziono w Banku dla handlu i przemysłu rower postawiony na przedsiłonku tegoż banku. Zisman miał zdyskontować weksel, lecz w tym wypadku poniósł podwójną stratę, gdyż wekslu mu bank nie zdyskontował, a niezależnie od tego niewiadomy złoczyńca zdyskontował mu rower. Dochodzenie w toku.

Ze sportu.

PRZYGOTOWANIE DO GŁÓWNYCH ZAWODÓW SPORTOWYCH D. O. K. Nr. IV.

W związku z majacymi się odbyć zawodami sportowymi D. O. K. Nr. IV w dn. 10, 11, 12 i 13 sierpnia r. b., D. O. K. Nr. IV przystąpiło do uporządkowania placu, na którym wyżej wymienione zawody odbędą się.

Mamy nadzieję, że w dniach tych ludność m. Łodzi pospieszy na powyższe zawody, na których będzie mogła dużo i bardzo ciekawych rzeczy z dziedziny sportu zobaczyć. (p.)

KATASTROFA SAMOLOTOWA.

PAT. — CHRYSZTJANJA, 7 sierpnia — Spadł tu samolot wojskowy. Dwaj piloci donieśli śmierć.

GIEŁDY.

WIECZORNA POGIEŁDA AKCJI
AW. — WARSZAWA, 8 sierpnia
cja dla akcji mocna.
Cegielski 155000
Zielniewski 1.450.000
Cukier 8.200.00
Starachwice 850000
Konopie 160000 bez praw
Pruszków 75000
Nitrat 60000
Lokomotywy 200000
Polski Lloyd 55000—60000
Kauczuk 80000
Lechita 22000
Opatówek 115000
Korek 75000
Elektrownia na Sanie 20000—22000
Warszawski Bank Zjednoczony 100000

GIEŁDY ZAGRANICZNE

PAT. — ZURYCH, 8 sierpnia
końcowe.
Berlin 0.0001
Nowy Jork 552
Londyn 2518
Paryż 31.50
Medjolan 23.80
Praga 16.12.50
Budapeszt 0.03 i jedna ósma
Warszawa 0.0023
PAT. — BERLIN, 8 sierpnia
urzędowe (pierwsza gotówka, druga czek)
Warszawa 2150
Belgia 215.460—216.540
Włochy 207.480—208.500
Anglia 21.945.000—22.055.000
Ameryka 4.847.855—4.872.150
Francja 275.310—276.690
Szwajcaria 867.825—872.175
Austria 6982.50—7017.50
Praga 1.496.250—1.503.750
PAT. — GDANSK, 8 sierpnia
Dolary amer. 5.087.250—5.12.750
Funt 26.932.500—27.067.500
Wiedeń 0.007
PAT. — GDANSK, 8 sierpnia
po giełdzie.
Dolary 5.300000—5.500000
Marka polska 2500
Guldery hol. 2.394.800—2.406.000
Marka polska 2793—2807
Warszawa 2543.62—2566.35
Paryż 297.255—298.745

Najlepsze w stosunku do
Najtańsze w stosunku do

MASZYNY DO PISANIA

„Héroine“

z udoskonaloną klawiaturą polską
Pierwszy transport znajduje się
Zamówienia już się przyjmują.
Reprezentacja na Polskę: Agencja
dąży Maszyn Biurowych, Łódź
Główna 38 m. 3.

Dolar 270.000.

Nie doszukamy się wprawdzie, podanego kursu, na cedułe oficjalnej giełdy warszawskiej. Notowano tam New York 250.000 i stała „wypróbowana” po amerykańsku P. K. K. P. zduszono go przy końcu zebrań na 230.000.

Jak jednak przedstawia się rzeczywistość? Zapotrzebowanie Łodzi, nie może być nawet w małej części zaspokojone na giełdzie. Pomijawszy fakt, że banki polskie zredukowane do minimum zamówienia, to i tak są one wykonane zależnie w paru procentach. Stąd też nie tylko kurs urzędowy, najmarodajniejszego notowania, ale tembardziej kurs giełdowy, mają w tych warunkach planetyczne znaczenie.

Łódź, o ile chce jako tako utrzymać kurs swych warsztatów musi nabywać walutę na czarnej giełdzie. Tam zaś notowano za dolar w godzinach popołudniowych 270.000.

Do tego nas doprowadzono! Oczywiście, przyczyn jest sporo. Tymczasem wyczerpująco o nich mówiliśmy. Czele kroczy nasza polityka skarbowa. Do pięciu miesięcy oczekaliśmy się obniżenia podatku majątkowego, w organizacji planu sanacyjnego. Tak wygląda u nas pośpiech w sprawach skarbowych! Poza to na pierwszym miejscu w polityce dalej wznagające się emisje, oraz polityka dewizowa. Związczą ta ostatnia niezawodnie i najdokładniej umie prowadzić zupełną dezorganizację na naszym rynku dewizowym. Czy lepszego przykładu, jak porównanie życiowego kursu 270.000 z papierową fantazją 230.000?

Oto przyczyny ogólnie wiadome, jakkolwiek w oficjalnej naszej polityce skarbowej nieuznawane. Poza nimi istnieje jeszcze jedna ważna a zapoznawana. Omawianie jej, jest krokiem trochę politycznym. Bowiemy ludźmi, robiący politykę, dla polityki, a nieuznawający zależności czynników gospodarczych w odniesieniu do pewnych wydatków na arenie międzynarodowej, będą obywateli o sympatjach, podczas gdy nam chodzi o interes. Korzyści gospodarcze, opierające się na dalekowzrocznym planie ekonomicznym, mogą i powinny być miarodajne, dla symboliki i przyjaźni politycznych. Tak my oświadczamy to chcemy rozumieć.

Otóż niewątpliwą jest zależność kursu waluty, od wydarzeń w zagłębiu Ruhr.

Wprawdzie filuci-polityczni, z radością zaciera ręce, ciesząc się, że za markę polską dostajemy w Niemczech aż 50 marek. Trzeba, o usamodzielnieniu się polskiej od niemieckiej ci, którzy dawno uważali stwierdzenie tego faktu za zbrodnię.

Prawda za markę polską, płacą w Niemczech, dziesiątki niemieckich. Prawda jest również jednak, że jedynie większe transakcje marką polską dokonywane są na giełdach niemieckich. Stąd też, oczywiście jest dla nas, że wywierają one wpływ decydujący, z którym poważnie i wyłącznie łączymy się giełda warszawska.

Powstaje łańcuch związków przyczynowych. Giełda nowojorska, miarodajna dla kształtowania się kursu w Niemczech odebrała coraz niżej markę niemiecką. Berlin i Gdańsk, oczywiście dyskontują za-

wsze znaczny procent spadku marki niemieckiej, na walucie polskiej, na której kształtowanie się giełdowej wartości, mają wpływ decydujący.

Każda baissa marki niemieckiej, wypcha w otchłań naszą walutę. Za praktyki niemieckie i bierny, a ostro czynny opór w Ruhr, płacimy codziennie.

Polityka naszego sojusznika, przy zajmowaniu zagłębia Ruhr, zupełnie zignorowała nasze interesy gospodarcze. Zależność ekonomiczna Polski od Niemiec, lub delikatnie powiedziawszy — łączność — jest oczywistym i niezaprzecznym faktem.

Prawda, Francja powinna otrzymać swe odszkodowania. In abstracto może się posługiwać dowolnymi metodami. In concreto, powinna się liczyć również z interesem polskiego sojusznika. Tak nas tego uczy przeszłość.

W rzeczywistości Francja, przez wkroczenie do Ruhr, umożliwiła Niemcom przyspieszenie ich katastrofy gospodarczej. Nie wiemy, czy Ruhr należało zająć, czy nie. Wjemy natomiast, że zajmując je należało uczynić wszystko, by uniemożliwić Niemcom doprowadzenie swych finansów do ruiny. To się zaś nie stało. Rzesza odpowiadała odwetową inflacją, która zagrzebała markę niemiecką. Trup ten, pociąga nas jednak stale za sobą.

Wszak kurs dolara 270.000, to nonsens gospodarczy, w kraju o kwitnącej produkcji przemysłowej i rolniczej. Żniwa wypadły wspaniale.

Cóż jednak mamy z tego, skoro Niemcy doskonale wiedzą, że bijć Francję można w Polsce. Porządnie bierzemy w skórę, ale też z godnością. Nikt nie puścił o tem, ani pary z ust. Znosimy wszystko z rycerską godnością.

Niech dolar kosztuje w Niemczech 12 milionów, to Polska znowu za to zapłaci. Zapłaci ze spokojem, bo nikt z oficjalnej Warszawy nie zwraca uwagi, na ten związek przyczynowy. Nie dorosiliśmy bowiem do zrozumienia faktu, że pożądane dla Polski jest osłabienie gospodarcze Niemiec, a nie ich ruina finansowa.

Przytacza bowiem ona nas również w znacznej części!

Kiedy to zrozumimy? Może wtedy gdy dolar w Polsce przy świetnych znich kosztować będzie 10 milionów? A może również wtedy, także nie?

Czekanie na dobijanie marki polskiej przez giełdy niemieckie jest okropne.

Ze spokojem patrzy tylko na to oficjalna Warszawa.

Dr. Leszek Kirkien.

Cyrk Menażeria MEDRANO

Plac Dąbrowskiego.

Dzisiaj i codziennie.

Dzisiaj i codziennie.

LOOPING THE LOOP

Śmiertelna jazda w kole!!! 3 minuty między życiem a śmiercią!!!

Wykonawca jazdy, amerykański Rommel, wypadł w Katowicach z kola i się niebezpiecznie zranił, po kilku tygodniach pobytu w szpitalu wystąpił dzisiaj, na nowo w Łodzi. Zauważa się, że poprzednik jego tragicznie zginął, podczas takiej jazdy w Ameryce, 2 lata temu. Prócz tego, występował całego doborowego zespołu cyrkowego z Charlesem Illenebe na czele.

113-1

Czytajcie
„EXPRESS WIECZORNY”

Przed III Targami Wschodnimi.

POLSKO AMERYKAŃSKA PROPAGANDA HANDLOWA.

Na tegorocznych Targach wschodnich otwarty będzie kiosk amerykańsko-polskiej izby handlowo-przemysłowej w Polsce, która w ścisłym kontakcie z amerykańsko-polską izbą handlowo-przemysłową w Stanach Zjednoczonych pracuje nad nawiązaniem daleko idących stosunków handlowych pomiędzy Polską a Stanami Zjednoczonymi.

Stany Zjednoczone przedstawiają się jako niezmiernie korzystny rynek zbytu dla przemysłu polskiego. Producenci polscy nie są jednak dostatecznie obeznani z wymaganiami społeczeństwa amerykańskiego, a ponadto istnieje w świecie handlowym polskim pewien konserwatyzm, który stoi na przeszkodzie ekspansji przemysłu polskiego za ocean, zwłaszcza, że eksport polski musi ponieść przystosować się do norm wymaganych w Ameryce.

Zbliżenie gospodarcze amerykańsko-polskie jest w stanie nadać polskiej wytwórczości nowy i niezwykły impet i dźwignąć ją wysoko ponad normy przedwojenne. Rozwiązanie tego pierwszorzędnej wagi zagadnienia zależy przede wszystkim od osobistej akcji czynni-

ków zainteresowanych tak w Polsce, jak i w Ameryce.

Dnia 8-go sierpnia wyjeżdża do Polski sekretarz izby amerykańsko-polskiej w Stanach Zjednoczonych p. Łubieński, celem udzielenia osobistych informacji stronom zainteresowanym, oraz celem wygłoszenia szeregu odczytów o Ameryce we wszystkich izbach handlowych w Polsce.

W zrozumieniu społecznej ważności zadania udzieliła dyrekcja Targów wschodnich p. Łubieńskiemu na ten cel specjalnego kiosku, który przypuszczał nie stanie się terenem energicznej akcji handlowo-informacyjnej i w rezultatach swych osiągnie korzystniejsze wyniki.

OFICJALNE POPARCIE PROPAGANDY TARGÓW WSCHODNICH W RUMUNJI.

Wydział handlowy rumuńskiego ministerstwa przemysłu i handlu zażądał od Targów wschodnich przysłania mu prospektów, broszur, afiszów i wywištěk Targów, celem pomieszczenia ich w swej „Sali katalogów” do dyspozycji i użytku interesantów.

O prawa akcjonariuszów.

Nasz warszawski korespondent telefonicznie

W związku z rozlegającymi się z wielostron skargami właścicieli akcji na pokrzywdzenie ich przy nowych emisjach przez Zarządy tow. akcyjnych, otrzymujemy ze źródła miazdajnego wyjaśnienie następujące:

— Ministerja skarbu oraz przemysłu i handlu, powołane do zatwierdzenia warunków nowych emisji, zwracają baczną uwagę na to, by ograniczenia prawa otrzymania nowych akcji na podstawie posiadania dawnych, było i formalnie i rzeczowo umotywowane.

Jeżeli rząd zatwierdza emisję, w której także ograniczenie jest stosowane, — to dzieje się to tylko:

- 1) gdy odnośna uchwała zapadła na zebraniu akcjonariuszów przytaczającą większością głosów,
- 2) gdy w terminie miesięcznym od dnia powzięcia uchwały przez walne zgromadzenie akcjonariuszów nie wpłynęła skarga od akcjonariuszów pokrzywdzonych.

Poza to ograniczenia takie są uwzględnione, gdy nowa emisja przeznaczona jest na zapłatę za majątek nabyty lub też na spłatę już zaciągniętych długów.

Wiadomości gospodarcze.

KURS ZŁOTA.

W dniu wczorajszym PKKP. płaciło za ruble złote 102.857, marki złote 47628. Korony złote 40.505, dolary złote 199.975, funty szterlingi 973.060, funty tureckie 877.060, guldeny holnd. 80.372, franki złote 38.372, korony skandynawskie 53.581, ruble srebrne 71.980, marki srebrne 19.995, korony srebrne 16.695, franki srebrne 16.695, dolary srebrne 96.215, korony skandynawskie 23.990, szylingi 20.910. Gram czystego złota 132.891, srebra 3.999.

ZWOLNIENIA OD ZAŚWIADCZEŃ WALUTOWYCH.

Na mocy rozporządzenia ministra skarbu w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości w przedmiocie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi oraz obrotu pieniężnego za granicą wolne od zaświadczeń walutowych są:

- a) przesyłki wysyłane przez przedstawicieli państw obcych,
- b) przesyłki trzedowe władz państwowych,
- c) rzeczy podróży i rzeczy przesiedlenia,
- d) przedmioty, służące do opakowania, i wozy meblowe,
- e) wzory i próbki towarów,
- f) przedmioty, wychodzące w małym ruchu granicznym,
- g) towary zagraniczne, przeznaczone po oceniu do powrotnego wywozu zagranicę, lub towary wysyłane w obrocie uszlachetniającym. (p).

W SPRAWIE NABYWANIA MASZYN REWINDYKOWANYCH Z NIEMIEC.

W porozumieniu z komisją rewindykacyjną przy głównym urzędzie likwidacyjnym min. przemysłu i handlu zawładania,

że maszyny otrzymane z Niemiec tył. odszkodowania, mogą nabywać nietylko posiadacze czynnych zakładów przemysłowych, lecz również ci, którzy przystępują do uruchomienia nowych zakładów przemysłowych.

W tym celu pełenć powinni się wykazać komisji rewindykacyjnej odpowiednimi zaświadczeniami wydziałów przemysłowych, stwierdzającymi potrzebę nabycia maszyn. (p.)

PRODUKCJA ZAGŁĘBIA BORYSLAWSKIEGO.

Produkcja zagłębia boryslawskiego w pierwszej połowie lipca b. r. wynosiła (daty odfoczenia) 1548 cystern a 10 tys. kg. ropy, w (pierwszej połowie czerwca 1393 cystern) z czego przypada na kopalnie:

- w Boryslawie 551 i pół cystern,
- w Tustanowicach 579.17 cystern,
- w Mrażnicy 367 cystern,
- w Schodnicy 322 cystern

Łapaczka, czynna na terytorjum zagłębia, zebrała w tym czasie 18 i pół cystern. Przeciętna produkcja dzienna szymbów we wszystkich gminach okręgu Boryslawskiego wynosiła w połowie bieżącego miesiąca 154.28 cysterny; w szczególności zaś wynosiła produkcja dzienna w Boryslawiu 47.5 cystern, w Mrażnicy 28 cyst., w Tustanowicach 67 w Schodnicy 7.70, w Uryczu 3.55, w Opacie 0.50 cystern. („Petrol”).

We wtorek
„SPORT”

